

دانشکده دامپزشکی

پایان نامه برای دریافت درجهٔ دکترای حرفه‌ای دامپزشکی

شماره ثبت: ۸

سال تحصیلی: ۹۵-۱۳۹۴

عنوان:

بررسی تغییرات هیستوپاتولوژیک ناشی از تجویز عصاره آبی منتا اسپیکاتا در

پانکراس رت‌های دیابتی شده با آلوکسان

استاد راهنما

دکتر عباس جواهری وایقان

نگارنده:

سونیا ساهویه

استاد راهنما: دکتر عباس جواهری وایقان استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

استاد مشاور: دکتر محمود احمدی همدانی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

داور: دکتر کیوان کرامتی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

داور: دکتر جواد احمدپناهی استادیار، دانشکده دامپزشکی دانشگاه سمنان

خلاصه فارسی:

هدف مطالعه: هدف از انجام این تحقیق مطالعه تغییرات هیستوپاتولوژیک پانکراس رت‌های دیابتی شده با آلوکسان و مقایسه اثر عصاره آبی *منتا اسپیکاتا* و گلی‌بنکلامید بر روی جزایر لانگرهانس پانکراس این رت‌ها بوده است. مواد و روش کار: در این مطالعه تجربی ۲۴ رت نر نژاد ویستار به‌طور تصادفی در چهار گروه (شش رت در هر گروه) شامل گروه‌های سالم (کنترل منفی)، دیابتی (کنترل مثبت)، دیابتی تیمار شده با ۲ mg/kg گلی‌بنکلامید (داروی استاندارد ضد دیابت) و دیابتی تیمار شده با ۳۰۰ mg/kg عصاره آبی برگ *منتا اسپیکاتا* توزیع شدند. القاء دیابت از طریق تزریق داخل صفاقی آلوکسان مونهیدرات (۱۴۰ mg/kg) انجام گرفت. کلیه تیمارها روزانه و از طریق گاواژ به مدت ۲۱ روز بر روی رت‌های دیابتی انجام شد. پس از دوره تیمار، از بافت پانکراس همه رت‌ها مقاطع میکروسکوپی تهیه شد و رنگ‌آمیزی‌های هماتوکسیلین-ئوزین و گوموری انجام گرفت. در این مطالعه پس از بررسی‌های کیفی و ثبت تغییرات بوجود آمده، تراکم سلول‌های بتا و تراکم کل سلول‌ها در واحد سطح جزایر و نسبت مساحت جزایر به مساحت فیلد میکروسکوپی مورد بررسی قرار گرفت. داده‌ها با آزمون‌های آنالیز واریانس یک طرفه و تعقیبی توکی در نرم افزار آماری SPSS تحلیل شدند.

یافته‌ها: بر اساس نتایج نشان داده شد که آلوکسان می‌تواند منجر به تخریب شدید سلول‌های بتا گشته و گلی‌بنکلامید و عصاره آبی *منتا اسپیکاتا* می‌توانند جلوی تخریب بیشتر این سلول‌ها را بگیرند. یافته‌های آماری نشان دادند عصاره آبی *منتا اسپیکاتا* و گلی‌بنکلامید از نظر ممانعت از تخریب جزایر تفاوت معنی‌داری با هم ندارند.

نتیجه‌گیری: عصاره آبی *منتا اسپیکاتا* به علت داشتن خواص آنتی‌اکسیدانی قوی که دارد احتمال می‌رود که بتواند مانع اثر تخریبی شدید رادیکال‌های آزاد بر روی سلول‌های بتا جزایر لانگرهانس شوند. در نتیجه به علت بروز عوارض جانبی نامطلوب در مصرف داروهای شیمیایی می‌توان در صورت تایید در تحقیقات همراه با مصرف دراز مدت از این عصاره در جلوگیری از تخریب بیشتر سلول‌های بتا پانکراس در دیابتی‌ها به جای داروهای شیمیایی استفاده کرد.

کلیدواژه‌ها: آلوکسان، *منتا اسپیکاتا*، سلول بتا، پانکراس، گلی‌بنکلامید